

Pollinerar vänlig mat- Praktiska åtgärder för att beakta pollinerare i lantbruket

Sebastian Sohlberg, Agrolog, jordbrukare/företagare

HÄR VÄXER DET GODA

VAD HAR VI GJORT?

- Vi har mekaniserat lantbruket
- Rationaliserat och utvecklat produktionen för att få bättre kvalitet och kvantitet.
- Jordbruket har svarat på samhällets förväntan om billigare mat.

HÄR VÄXER DET GODA

Vad har vi ändrat på?

- Vi har lagt igen tegdiken
- Vi har blivit bättre på att utnyttja varje kvadrat för produktion. Mindre impediment.
- Vi har rationaliserat bort hinder i åkern, holmar stenrösen etc.
- Vi har betydligt färre växt arter i åkerlandskapet.
- Vi har intensifierat växtföljden så att mångfalden inte hinner etablera sig.
- Boskap i åkerlandskapet har minskat rejält.
- Mer ensilage och mindre blommande beten.

HÄR VÄXER DET GODA

Förr

Nu

HÄR VÄXER DET GODA

MALMGÅRD
SJUNDEÅ

Förr

Nu

HÄR VÄXER DET GODA

Vad kan vi då göra på gården?

- Vi skall fortsättningsvis producera kvalitativa livsmedel där det är intressant.
- Men där vi inte skall producera livsmedel så bör vi producera andra mervärden.
- Vi kan rationalisera tillbaka det landskap som vi förlorat.
- Genom att planera och hitta mervärden som intresserar finns det plötsligt möjligheter.

HÄR VÄXER DET GODA

Vad kan vi göra för pollinerare?

Lämna kantzoner till fältet

HÄR VÄXER DET GODA

Skapa möjligheter

HÄR VÄXER DET GODA

**Sälgen (Raita) är nyttig för bin och humlor
våren.**

HÄR VÄXER DET GODA

Se till att du har kontinuitet i blomningen

HÄR VAXER DET GODA

MALMGÅRD
SJUNDEÅ

HÄR VÄXER DET GODA

Hur kan bonden få konkret nytta?

MALMGÅRD
SJUNDEÅ

- Pollinerare ökar på både skörd och kvalitet hos till exempel höstraps och bönor.
- Har man klöverfrö odling är det en förutsättning för god skörd då pollineringen är helt beroende av pollinerare.
- Har man en verksamhet som kan utnyttja de mervärde som pollinerarna ger i form av en trevligare miljö och en slutprodukt blir affären bara bättre.

HÄR VÄXER DET GODA

Gröda	Areal (ha)	Skörd (kg/ha)	Total skörd (ton)	Försäljningsvärde		Honungsbinas andel av skörden				
				(kr/kg)	(kr, miljoner total)	(%)	(kr, miljoner)			
Höstraps	56 600	3 127	176 988	3,9	697	5–10%	35	-	70	
Vårraps	36 112	2 089	75 438	3,9	297	8–15%	24	-	45	
Höstrybs	395	2 165	855	3,9	3	10–15%	0	-	1	
Vårrybs	1 781	1 631	2 905	3,9	11	15–20%	2	-	2	
								-		
Åkerböna	21 453	3 334	71 524	2,2	154	8–15%	12	-	23	
Rödklöver	2 683	185	496	44,3	22	20–30%	4	-	7	
Vitklöver	684	152	104	47,6	5	80–90%	4	-	4	
Alsikeklöver	168	204	34	30,1	1	80–90%	1	-	1	
								-		
Äpplen	1 371	15 087	20 684	8,7	180	60–80%	108	-	144	
Päron	156	15 718	2 452	7,7	19	50–70%	9	-	13	
Körsbär	95	1 821	173	45,9	8	30–50%	2	-	4	
Plommon	69	7 826	540	11,6	6	40–60%	3	-	4	
								-		
Jordgubbar	2 130	5 940	12 652	34,3	434	10–30%	43	-	130	
Hallon	136	3 176	432	81,0	35	25–40%	9	-	14	
Svarta vinbär	294	952	280	9,8	3	50–70%	1	-	2	
								-		
Frilandsgurka	160	54 238	8 678	3,3	31	5–10%	2	-	3	
Totalt värde av binas pollinering								260	-	466

HAR VAXER DET GODA

Hur har jag då själv tänkt?

- Tanken är att planera in årligen i växtföljden åtminstone 1 gröda som skall pollineras med bisamhällen.
- Målet är att årligen få ren sort honung sk. "lajihunaja"
- Bisamhällets växtföljd kan se ut såhär:
 1. Honungsblomma (säker, sanerare, höstsäd)
 2. Höstraps (back up Honungsblomma/bovete)
 3. Vit och rödklöver, lucern och rörsvingel (struktur)
 4. Bovete (mångfald)
 5. Vit sötväppling (struktur, catch crop?)

HÄR VÄXER DET GODA

- Samarbete med en etablerad och skicklig producent som kan en ny marknad.
- Utarbetar ett gemensamt bränd.
- Marknadsför en begränsad produkt till Jul. I längden skapar vi en produkt serie med olika smaker.
- Skapar mervärde för lantbrukets bränd.
- Ger mervärde för lantbruket genom skördeökning, kvalitets tillägg, struktur och växtföljd.

HÄR VÄXER DET GODA

Samarbete mellan bonden och pollinerarna/honungsproducenten.

- Kräver en noga planerad plan. Tidtabell för pollineringsperioder. Var? Vad? När?
- En fungerande växtföljd. Utmaningar med lönsamhet och klimat...
- En dialog om ett ansvarsfullt växtskydd.
- Balans i kostnaderna och intäkterna. Reda ut och vara överens.

HÄR VÄXER DET GODA

Vad borde utvecklas?

Utmaningar?

- Bättre lösningar i lantbrukets stöd system. Så att det inte begränsar innoviteten i utvecklandet.
- Vi behöver mer erfarenheter anpassade till vårt nordiska klimat.
- Lönsamheten måste infinna sig redan vid fältkanten. Insatserna för pollinerare i åkerlandskapet är inte bara markägarens ansvar. Främjandet skall finansieras av samhället som en gentjänst för det billiga brödet.

Möjligheter!

- När den nya CAP reformen träder ikraft måste det finnas nya möjligheter.
- Samhället blir även mer intresserad av att stöda den här typen av verksamhet. Kan vi rentav paketera och sälja en produkt?
- Kan vi kombinera fördelar? Struktur, bindande av kol, mångfald, viltnytta, mm.?

HÄR VÄXER DET GODA

Vi kan med lite utveckling och rätta stödformer producera pollinerar
vänlig mat. Med långsiktig planering är det möjligt att återfå
mångfalden i odlingslandskapet.

Tack för visat intresse.

HÄR VÄXER DET GODA

Indikator fågel ☺

HÄR VÄXER DET GODA

MALMGÅRD
RIISTASIEMEN

HÄR VÄXER DET GODA